

Biškopības nozares apskats par 2019. gadu

Agrais pavasaris 2019. gadā nodrošināja veiksmīgu dravošanas sezonu. Gads bija labs, lai papildinātu savus medus krājumus, kurus diemžēl ir grūti realizēt zemās cenas un pieprasījuma dēļ.

Ziemošana iesākās labi, sals un sniegs janvārī palīdzēja bišu saimēm atpūsties pēc spraigās sezonas. Tomēr pārtraukums nebija ilgs, un februāra otrajā dekādē bišu saimes atsāka perošanu, to pakāpeniski paplašinot siltāku laika apstākļu iespaidā. Februāra beigās (27.–29.02.) bišu saimes varēja veiksmīgi aplidoties/iztīrīties, jo gaiss iesila līdz +6 °C un tā saglabājās visu marta sākumu. Ziemošana kopumā noritēja veiksmīgi, ja nerēķina pašu biškopju pieļautās kļūdas varrozes ārstēšanā un nekvalitatīvas (griķu medus, lapu medus) ziemas barības atrašanos bišu saimēs. Mirstība kopumā bija ļoti zema.

Šajā pavasarī bišu saimes paspēja attīstīties pietiekami, lai izmantotu katru iespēju apputeksnēt augus un ievākt nektāru. Pirmais ienesums parādījās no lazdām un mällēpēm marta vidū. Tas stimulēja bišu saimju attīstību, un aprīļa sākumā (2.04.) bišu saimes pilnvērtīgi izmantoja spēcīgu ienesumu no blīgznām. Ienestās medus un ziedputekšņu rezerves palīdzēja turpināt bišu saimju attīstību, neskatoties uz vēso laiku, kas iestājās aprīļa otrajā dekādē (-5 °C naktīs) un turpinājās līdz aprīļa vidum, kad sākās dravošanas aktīvā sezona. Bišu saimēm parādījās pirmās medus telpas, un aprīļa beigās biškopji sāka vākt ziedputekšņus. Pati pavasara kulminācija sākās 22. aprīlī, kad sāka ziedēt kļavas un uzliktās medustelpas sāka pildīties ar pirmo pavasara medu, kuru līdz maija vidum bites jau aizvākoja un tirgū parādījās pirmais šī gada medus. Bet biškopjus sagaidīja vilšanās, jo tik agri pircēji nav raduši baudīt saldo kārumu un apsūdz biškopjus krāpniecībā, kā rezultātā pirmais ienesums palika noliktavās, lai sagaidītu “savu laiku”. Dīvaini, ka pircēji savos aizspriedumos/stereotipos jūtas tik pārliccināti un zinoši, ka aizmirst sekot līdz dabas procesiem un norisēm īstajā laikā. Dabā viss mainās un nav pastāvīgs! Medus cenas tirgū krītas, ņemot vērā veiksmīgo iepriekšējā gada dravošanas sezonu un medus uzkrājumus. Cena nokrīt līdz zemākajam punktam šajā gadā – 1,40 eiro/kg.

Maija sākumā uzradās arktiskās gaisa masas un termometra stabiņš knapi pacēlās līdz +3 °C dienā, ziedēja ievas. Tā turpinājās divas nedēļas, bitēm lidošanai nepiemēroti laika apstākļi. Maija pēdējā

dekādē tomēr atgriezās siltums un līdz dravošanas sezonas beigām noturējās darbam labvēlīgi laika apstākļi. Dabā augiem vēsums tomēr nespēja izlīdzināt agro attīstību, un daudzi nektāraugi uzziedēja agrāk kā parasti. Avenes sāka ziedēt maija beigās, liepas – 14. jūnijā! Labvēlīgi laika apstākļi pozitīvi ietekmē ne tikai biškopības produktu vākšanu, bet arī bišu māšu apsēklošanu. Tās bija kvalitatīvas un apsēklotas jau jūnija sākumā. Uz Jāņiem varēja sapīt liepu ziedu vainagu – nebijis gadījums! Kopumā ienesums turpinājās līdz jūlija trešajai dekādei un pakāpeniski samazinājās, līdz jūlija beigās kontrolsvari sāka rādīt negatīvu bilanci, un bija laiks ņemt nost ienesto medu un gatavoties rudens darbiem.

Bija izdevies viens no veiksmīgākajiem viršu medus ienesuma gadiem. Vēl rudens priecēja ar labiem griķu un lapu medus ienesumiem, kas turpināja stimulēt bišu saimes attīstībai un sekmīgi gatavoties ziemei.

Biškopji savlaicīgi var sagatavot bišu saimes ziemošanai, tomēr siltais rudens turpināja stimulēt bišu saimes uz attīstību, un perošana turpinājās līdz novembrim. Iestājoties vēsākam laikam, bija iespējams bišu saimes atdzēsēt, lai pārtrauktu peru audzēšanu un barības krājumu priekšlaicīgu izlietošanu. Tiem, kuriem neizdevās apturēt bišu saimju augšanu, nācās papildināt barības resursus, pretējā gadījumā bišu saimju attīstība beidzās letāli. Pat ja bišu saimei izdevās saglabāt dzīvotspēju ilgstošas perošanas rezultātā, turpināja baroties un attīstīties arī ērces *varroa*, pasliktinot dzimušo bišu kvalitāti, tātad arī to ziemotspēju. Īpatnēji siltā ziema ar nelabvēlīgajiem procesiem bišu saimē savu negatīvo ietekmi pilnībā atspoguļos nākamā gada (2020) pavasarī, kad ziemā saaugušās ērces metīsies straujā attīstības lēcienā un novājinās/likvidēs bišu saimes jau vasaras vidū.

Lielākās raizes biškopjiem sagādā uzkrātā medus realizācija par pieņemamu cenu, jo pašreizējā situācijā medus cena svārstās ap savu pašizmaksu un nozarei kopumā attīstība nav paredzama.

GUNTARS MELNIS,
LLKC konsultants biškopībā